

OHJAUSUUNNITELMA

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan (OPH 557-2021) ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen rakenteet, toimintatavat, työn ja vastuunjako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus, jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt.

Kouvolan perusopetuksen ohjaussuunnitelma perustuu Opetushallituksen Hyvän ohjauksen kriteereihin: [Hyvän ohjauksen kriteerit | Opetushallitus](#).

Kouvolan perusopetuksen kouluille on laadittu yhteinen ohjaussuunnitelma, jota toteuttamalla oppilaille pyritään takaamaan ohjauksen yhdenvertainen toteutuminen koulusta riippumatta. Valkealan yhtenäiskoulun ohjaussuunnitelma pohjautuu Kouvolan ohjaussuunnitelmaan: [Ohjaussuunnitelma](#).

Koulut täydentävät ja arvioivat ohjaussuunnitelmaa omalta osaltaan osana opiskelija- ja oppilashuoltosuunnitelmaa.

Valkealan yhtenäiskoulun ohjaussuunnitelma

Ohjauksen määritelmä

Ohjaus on oppilaan/opiskelijan kasvun ja kehityksen tukemista läpi koko koulupolun varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.

Ohjaustoiminnan tulee olla jatkumo, jossa tuetaan oppilaan siirtymistä opintopolun eri vaiheissa niin koulun sisällä kuin oppilaitoksesta toiseen. Ohjauksen avulla jokainen oppilas pystyy kehittämään omia opiskeluvalmiuksiaan ja sosiaalisia valmiuksiaan sekä elämänsuunnittelussa tarvittavia tietoja ja taitoja. Ohjaus tukee oppilasta myös tekemään opiskelua, koulutusta, arkielämää ja

elämänuraa koskevia ratkaisuja. Ohjauksen tavoitteena on lisätä oppilaan opiskelun onnistumista, hyvinvointia ja tasa-arvoa koulussa sekä ehkäistä syrjäytymistä. Ohjaus on eri ammattilaisten yhteistyötä yhdessä oppilaan ja huoltajien kanssa.

Ohjauksen muodot:

1. Henkilökohtainen ohjaus

Oppilaan- ja opinto-ohjauksen ydintehtävä on henkilökohtainen ohjaus ensimmäiseltä luokalta aina toisen asteen loppuun.

Henkilökohtaisen ohjauksen tavoitteena on, että jokainen 9. luokkalainen keskustelee oppilaanohjaajan kanssa vähintään kerran ennen yhteishakua. Henkilökohtaisissa tapaamisissa tavoitteena on persoonallisen kasvun ja kehityksen tukeminen, koulu- ja opiskelumenestyksen seuraaminen, ammatilliseen suuntautumiseen liittyvien asioiden käsittely ja jatko-opinnot.

2. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Oppilaanohjaaja arvioi tarpeen ja 8.–9.lk. oppilaalle laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Syitä tehostettuun ohjaukseen voivat olla esim. epätietoisuus omista jatko-opintosuunnitelmista tai itselle sopivista oppimisstrategioista sekä koulumotivaation puute / opintojen takkuaminen. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tapoja voivat olla esim. henkilökohtainen ohjauskeskustelu ja pienryhmäohjaus. Tarvittaessa tehostettua ohjausta toteutetaan monialaisena yhteistyönä.

3. Luokka(ryhmä)muotoinen ohjaus

Opetussuunnitelmassa on määritelty perusopetuksen ohjauksen luokkatuntien määrät. Luokkatuntien tulisi olla ammattitaitoisten virkakelpoisten oppilaanohjaajien pitämiä ja vain erityisen painavasta syystä niitä voidaan siirtää muiden opettajien pidettäväksi.

4. Pienryhmäohjaus

Oppilaan- ja opinto-ohjaaja tukee ja täydentää opiskelijan persoonallisen kasvun kehittymistä sekä elämänsuunnittelun ja ammatillisen suuntautumisen hahmottumista. Pienryhmäohjauksessa yksilö saa vertaistukea, sosiaaliset taidot ja sitä kautta työelämätaidot kehittyvät.

5. Henkilöstön konsultointi

Oppilaan- ja opinto-ohjaaja konsultoi tarvittaessa muuta henkilökuntaa ohjaukseen liittyvissä asioissa.

Eri toimijoiden rooli ohjauksessa

Oppilas

Oppilaan tehtävänä on oppia kantamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja oman elämänsä suunnittelusta. Hänen on opittava myös tekemään erilaisia valintoja iän mukaan kehittyvän itsetuntemuksen pohjalta.

Huoltaja

- Huoltajan tehtävänä on tukea oppilasta koulupolun eri vaiheissa ja rohkaista oppilasta tekemään oppilaalle itselleen sopivia valintoja koulutuksen ja ammatinvalinnan suhteen.
- Huoltajan tehtävä on myös valvoa oppilaan arkirutiineja ja kotona tehtäviä koulutehtäviä.

Oppilaanohjaaja vuosiluokilla 7–9

- Antaa henkilökohtaista tai/sekä pienryhmäohjausta.
- Antaa tehostettua henkilökohtaista opinto-ohjausta vuosiluokilla 8–9.
- Pitää oppilaanohjauksen luokkatunteja opetussuunnitelman sisältöjen mukaisesti.
- Ohjaa ammatinvalintaan ja jatko-opintoihin sekä yhteishakuun ja muihin hakuihin.
- Vastaa TET-jaksojen toteuttamisesta sekä muusta työelämään tutustuttamisesta (yhteistyössä pienryhmien luokanohjaajien kanssa).
- Osallistuu nivelvaiheen ohjaukseen.
Järjestää infotilaisuuksia ja tiedottaa ohjauksellisista asioista sekä osallistuu huoltajatilaisuuksiin.
- Tekee yhteistyötä huoltajien kanssa ohjauksellisissa asioissa.
- Osallistuu moniammatilliseen oppilashuoltotyöhön.
- Suunnittelee ja koordinoi oman koulunsa ohjausta.
- Ylläpitää ammattitaitoaan osallistumalla opinto-ohjaajien kokouksiin ja koulutuksiin.

- Tekee yhteistyötä muiden peruskoulujen, toisen asteen, korkea-asteen, TE-palveluiden, yritysten, elinkeinoelämän ja muiden ohjaukseen liittyvien verkostojen kanssa.

Rehtori

- Rehtori luo edellytykset oppilaitoksen kokonaisohjaukselle järjestämällä riittävät resurssit ja tukemalla oppilaan/opinto-ohjaajia.
- Perusopetuksessa rehtori vastaa päättöarvioinnin kriteerien selvittämisestä opettajille ja niiden tiedottamisesta oppilaiden huoltajille.

Koulusihteeri

- Koulusihteeri neuvoo oppilaita/opiskelijoita erilaisissa käytännön tilanteissa.
- Koulusihteeri toimii Opintopolun yhteyshenkilönä
- Koulusihteeri pitää yllä Primusta, josta tiedot siirtyvät Koski- järjestelmään.
- Koulusihteerillä voi olla koululla rooli hallinnollisten tunnusten jakamisessa
- Koulusihteeri vastaa koulukyyteihin, TET- matkakortteihin ja ateriakorvauksiin liittyvistä asioista ja lomakkeista.
- Koulusihteeri huolehtii todistusten tietojen selvittämisestä ja todistusten tulostamisesta.

Luokanopettaja / Luokanohjaaja

- Lukuvuoden alussa luokanopettaja / luokanohjaaja ottaa yhteyttä oppilaan huoltajaan yhteistyön luomiseksi / vahvistamiseksi.
- Luokanohjaaja on oppilaan ja opiskelijan lähiohjaaja, joka kannustaa ja tukee oppilasta koko opiskeluajan.
- Luokanohjaaja työskentelee yhteistyössä muiden ohjauksen toimijoiden kanssa oppilaan opintojen sujumisen ja hyvinvoinnin edistämiseksi.
- Luokanohjaaja on säännöllisesti yhteydessä oppilaisiin ja heidän huoltajiinsa, seuraa oppilaiden poissaoloja ja puuttuu ongelmiin mahdollisimman nopeasti. Hän myös huolehtii tietojen välittymisestä koulun oppimisen ja koulunkäynnin tuen ryhmälle.
- Luokanohjaaja perehdyttää oppilaan koulun käytänteisiin.
- Luokanohjaaja antaa tarvittaessa ohjausta koulunkäyntitaidoissa, oppimaanoppimisen taidoissa sekä sosiaalisissa tilanteissa.

Aineenopettaja

- Aineenopettaja tukee oppilasta oman aineensa opiskelutekniikoiden oppimisessa.
- Aineenopettaja huomioi erilaiset oppijat ja ohjaa oppimisen taidoissa omassa aineessaan.
- Aineenopettaja omaa ja jakaa tietoa oman aineensa jatkokoulutusmahdollisuuksista ja työelämän tarpeista.
- Aineenopettaja toimii yhteistyössä muiden opettajien kanssa tukeakseen oppilaita oppimisen polulla mahdollisimman hyvin.

Erityisopettaja

- Yhdessä muiden opettajien kanssa erityisopettaja tukee oppilaan vahvoja puolia, auttaa oppilasta kehittämään omia ja hänelle sopivia opiskelustrategioita sekä oppimaan oppimisen taitoja.
- Erityisopettaja auttaa oppilaan haasteiden tunnistamisessa ja tukee luokanopettajia ja aineenopettajia sopivien opiskelumenetelmien käytössä.
- Ammatinvalinnan suunnittelussa erityisopettaja tekee tarvittaessa yhteistyötä oppilaanohjaajan kanssa.
- Erityisopettaja huolehtii oppimiseen liittyvien testien järjestämisestä.
- Erityisopettaja antaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista yhteishakua varten.

Kuraattori

- Koulukuraattori on kouluissa työskentelevä sosiaalialan asiantuntija.
- Koulukuraattori edistää ja tukee oppilaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia, koulunkäynnin sujumista, itsenäistymistä ja elämänsuunnittelua.
- Koulukuraattori tekee sekä koko oppilaitoksen hyvinvointiin vaikuttavaa yhteisöllistä työtä että yksilökohtaista opiskeluhoitotyötä.
- Kuraattori tukee oppilaiden ryhmäytymistä

Hyvinvointitutor

- Hyvinvointitutor toimii koulun monialaisessa oppilashuoltotyössä mielenterveystyön asiantuntijana.
- Työn tavoitteena on lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin tukeminen ja lisääminen sekä mielenterveysasioista puhuminen ja ymmärryksen lisääminen.
- Hyvinvointitutor mahdollistaa oirehdintaan ja psyykkeeseen liittyviin huoliin puuttumisen ajoissa ja tarpeen mukaan saattamisen hoidon piiriin.
- Konsultaation kautta osaaminen on myös opettajien ja vanhempien käytössä.

Koulupsykologi

- Koulupsykologi tukee oppilaan hyvinvointia oppimiseen, mielenterveyteen, vuorovaikutukseen tai haastavaan elämäntilanteeseen liittyvissä asioissa. Psykologin kanssa voi keskustella luottamuksella kaikesta mieltä painavasta.
- Koulupsykologi tekee tarvittavat arvioinnit, tutkimukset ja lausunnot.
- Antaa tarvittaessa lausunnon yhteishaun harkintaan perustuvaa valintaa varten.

Kouluterveydenhoitaja

- Terveystenhoitaja kertoo oppilaille terveellisistä elämäntavoista ja ohjaa oppilaita niitä kohti. Hän auttaa ymmärtämään niiden merkityksen niin opiskelun kuin muun elämän kannalta.
- Terveystenhoitajaa voi konsultoida tarvittaessa erilaisten sairauksien aiheuttamista rajoituksista ammatinvalinnassa.

Oppilashuoltoryhmä (OHR)

- Ryhmän toiminta tukee oppilasta koulunkäynnissä ja hyvinvoinnissa sekä ennaltaehkäisee koulunkäynnin ongelmia ja auttaa niiden ratkaisemisessa.

Yhteisöllinen opiskelijahuolto

- Koulun yhteisöllisen opiskelijahuollon tehtävänä on edistää moniammatillisesti oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia.

1. TEEMA: RIITTÄVÄ JA MONIPUOLINEN OHJAUS

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille?	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
Jokaisella oppilaalla ja opiskelijalla on mahdollisuus sekä henkilökohtaiseen että ryhmämuotoiseen ohjaukseen	Rehtori tukee työyhteisön ohjauksellista otetta ja mahdollistaa edellytykset riittävälle ohjaukselle. Oppilaita ohjataan luokkaopetuksessa, pienryhmäohjauksessa ja henkilökohtaisesti. Henkilökohtaista ohjausta on tarjottava kaikille 9.-luokkalaisille ja lisäopetuksessa oleville oppilaille. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa olevia 8-9-luokkalaisia oppilaita ohjataan jatko-opintosuunnitelman mukaisesti. Oppilaskeskustelu, johon osallistuvat oppilas, luokanohjaaja ja halutessaan huoltaja, käydään yläkoulun aikana.	Rehtori Luokanopettaja Luokanohjaaja Aineenopettaja Oppilaanohjaaja	Oppilaanohjaaja käy henkilökohtaisen keskustelun 9 luokkalaisten kanssa vähintään kerran ennen yhteishakua. Jokaisella 7.–8.lk. oppilaalla on mahdollisuus henkilökohtaiseen tai ryhmämuotoiseen ohjaukseen. Luokanohjaaja/luokanopettaja ottaa yhteyttä kotiin lukuvuoden alussa. Arviointikeskustelut 8 luokan oppilailla syyslukukauden aikana. Mukana luokanohjaaja, oppilas ja huoltaja.

2. TEEMA: AKTIIVISUUDEN, OSALLISUUDEN JA VASTUULLISUUDEN TUKEMINEN

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille?	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
Ohjauksella vahvistetaan oppilaan ja opiskelijan osallisuutta oppilas- ja oppilaitosyhteisössä	Oppilaiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta tuetaan. Oppilasta velvoitetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseen liittyvissä asioissa. Oppilaille tarjotaan mahdollisuutta osallistua koulun yhteisten asioiden hoitamiseen (esim. oppilaskunta, tukioppilastoiminta, kerhotoiminta ym.)	Oppilas Huoltaja Luokanopettaja Luokanohjaaja Aineenopettaja Oppilaanohjaaja	Oppilaskunnan hallitus järjestää koululla toimintaa lukuvuoden aikana. Tukioppilaat ovat 7. luokan oppilaiden tukena. Tukioppilaat osallistuvat 7. luokkien ryhmäytykseen. Tukioppilaat järjestävät koululla toimintaa lukuvuoden aikana.
Ohjaus toteutetaan siten, että se vahvistaa oppilaan ja opiskelijan omaa aktiivisuutta ja vastuullisuutta oman elämänsä suunnittelussa ja valintojen tekemisessä.	Oppilaita ja huoltajia tuetaan ainevalintojen tekemisessä. Yläkoulussa oppilaita kannustetaan ainevalintojen itsenäiseen tekemiseen. Oppilaita tuetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseen liittyvien asioiden suunnittelussa.	Oppilas Huoltaja Luokanopettaja Luokanvalvoja Aineenopettaja Oppilaanohjaaja	7. ja 8. luokkalaiset tekevät valinnaisainevalinnat seuraavaksi lukuvuodeksi. Valinnaisaineiden huoltajienilta 7.lk. kevätlukukaudella.

3. TEEMA: OHJAUS ON YHTEISTÄ TYÖTÄ

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille?	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
Ohjaus kuuluu kaikille oppilaiden kanssa työskenteleville koulun aikuisille.	Tavoitteena on monipuolinen, kannustava ja jatkuva ohjaus läpi koko koulupolun. Ohjaukseen osallistuvat kaikki oppilaan kanssa toimivat koulun aikuiset. Jokaisella oppilaalla on mahdollisuus yksilö- ja ryhmäohjaukseen yksilöllisen tuen tarpeen mukaan.	Rehtori Luokanopettaja Luokanohjaaja Aineenopettaja Oppilaanohjaaja Kuraattori Hyvinvointitutor Terveystietäjä Koulupsykologi Koulunkäynninohjaaja Koulun nuorisotyöntekijä	Ohjaus- ja kasvatustieteiden oppimisen ja hyvinvoinnin tueksi.
Ohjaus on moniammatillista yhteistyötä.	Ohjaus on koulun henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti.		7lk huoltajienillat: Huoltajien ilta syyslukukaudella Vanhempainyhdistys osallistuu teemana Tullaan tutuksi. Valinnaisaineiden ilta kevätlukukaudella 8lk huoltajienilta: • ajankohtainen teema • arviointikeskustelu 9lk huoltajienilta: • jatko-opinnot

4. TEEMA: TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille?	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
Tasa-arvoon liittyviä tavoitteita ohjauksen näkökulmasta	Kaikkia kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Käydään läpi eri koulutusaloja, ammatteja ja jatko-opintomahdollisuuksia. Vahvistetaan oppilaan/opiskelijan itsetuntemusta. Tutustutaan kulttuurien moninaisuuteen sekä ohjataan oppilaan ikätaso, erityistarpeet ja sukupuolisensitiivisyys huomioiden.	Koulun henkilökunta	

5. TEEMA: KOULUTUKSEN NIVELVAIHEET

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille?	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
Kouvolan esi- ja perusopetuksessa on nivelvaihemalli, jota noudatetaan.	Koulutulokkaiden ja tulevien 7.luokkalaisten kohdalla tarvittaessa pidetään palaveri, jossa huoltaja on mukana. Tuleville 7.luokkalaisille ja kotiväelle järjestetään Tulevien seiskojen ilta 6.luokan keväällä.	rehtori luokanopettaja erityisopettaja varhaiskasvatuksen opettaja rehtori luokanopettaja erityisopettaja oppilaanohjaaja oppilashuoltohenkilöstö	Tulevien seiskojen ja kotiväen ilta 6 lk. keväällä

	7.luokat ryhmitetään syyslukukauden alussa. Yläkoulun ja toisen asteen nivelvaiheen yhteistyömuotoja huoltajien kanssa ovat: yhteishakuun liittyvä tiedottaminen, mahdolliset ohjauskeskustelut yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa sekä huoltajan kuuleminen. Luokka- ja henkilökohtaisissa ohjauksissa valmistautuminen ja ohjaaminen yhteishakuun sekä tutustuminen hakulomakkeeseen. Seurataan yhteishakua ja hakuvelvollisuuden täyttymistä sekä tarvittaessa ohjeistetaan ainevalintakorttien ja mahdollisten lisätietolomakkeiden täyttäminen. 9. luokan oppilaille tiedotetaan keväällä opiskelupaikan vastaanottamiseen ja jatkuvaan hakuun liittyvistä asioista sekä kesäohjauksesta (kesämuistio).	koulunuorisotyöntekijä koulunuorisotyöntekijä kuraattori hyvinvointitutor oppilaanohjaaja oppilaanohjaaja oppilaanohjaaja oppilaanohjaaja	Ryhmäytys Niinirannassa, mukana myös luokanohjaaja, SRK:n nuorisotyöntekijä, tukioppilaat.
--	---	---	---

	Peruskoulun päättyessä tarvittaessa siirretään tiedon Kouvolan ohjaussuunnitelman mukaisesti toiselle asteelle. Selvitetään ne vuoden aikana 17 v. täyttävät, jotka eivät saa päättötodistusta ja tarvittaessa ohjataan heidät aikuisten perusopetukseen. Tarvittaessa järjestetään siirtopalaveri vastaanottavan tahon kanssa. Toteutetaan kesäkeskeytyksen aikana tapahtuva jälkiohjaus kesäkuussa sekä huolehditaan ohjaus- ja valvontavastuun toteutumisesta.	oppilaanohjaaja erityisopettaja luokanohjaaja rehtori oppilaanohjaaja oppilaanohjaaja	
--	--	--	--

6. TEEMA: OHJAUS KOULUTUKSEEN JA URAVALINTOIHIIN LIITTYVIEN PÄÄTÖSTEN TUkena

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille?	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
Ohjauksella tuetaan oppilasta/opiskelijaa suorittamaan opintonsa päätökseen sekä sijoittumaan jatko-opintoihin ja/tai työelämään.	Työelämään tutustumisjaksoja järjestetään erityisesti yläkoulussa sekä koulun sisäisillä järjestelyillä että koulun ulkopuolella. Oppilaita ohjataan mediakriittisyyteen	oppilaanohjaaja oppilaanohjaaja	

	koulutukseen ja uravalintoihin liittyvissä tiedonhauissa eri oppiaineissa. Selvitetään ne 8. ja 9. luokkien oppilaat, jotka tarvitsevat tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta ja laaditaan heille henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma.	aineenopettaja oppilaanohjaaja aineenopettaja oppilashuoltohenkilöstö	
Ohjauksella autetaan oppilasta/opiskelijaa suunnittelemaan omaa tulevaisuuttaan, opintojaan ja tekemään tarkoituksenmukaisia valintoja.	Itsetuntemus on osana ammatinvalintaprosessia kaikissa ohjauksen muodoissa sekä muiden oppiaineiden tunneilla itsearviointin muodossa. Hakeminen erikoisluokille. Valinnaisaineiden valitseminen. Jatko-opintovaihtoehtoihin tutustuminen monipuolisesti mahdollisuuksien mukaan eri ohjauksen muodoissa ja muiden oppiaineiden tunneilla.	oppilaanohjaaja aineenopettaja luokanopettaja rehtori luokanopettaja oppilaanohjaaja rehtori/apulaisrehtori oppilaanohjaaja aineenopettaja	8.lk.: kasikierrokset Kouvolan ammattiopistossa Edukossa. 9lk: KouAhead-messut syksyllä. Ammatillisen koulutuksen ja

	Pyritään järjestämään vierailuja ja koulutuskokeiluja sekä kutsutaan vierailijoita koululle.		lukioden infot ja mahdollisuuksien mukaan tutustumiskäynnit Kouvolan Yhteislyseon toimipisteissä.
--	--	--	---

7. TEEMA: TYÖELÄMÄTAIDOT JA TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
Oppilas tutustuu monipuolisesti erilaisiin ammatteihin, työelämään ja yrittäjyyteen. Oppilas tunnistaa työelämätaidot ja harjoittelee niitä.	Ammatteihin tutustuminen etenee läheltä kauemmas: koulun eri ammateista ammattialoihin ja tulevaisuuden ammatteihin. Mahdollisuuksien mukaan järjestetään vierailukäyntejä erilaisiin työpaikkoihin ja yrityksiin sekä kutsutaan koululle vierailijoita. TET - 2 päivää 8. luokalla - 2 viikon jakso 9. luokalla	Koko koulun henkilökunta: luokanopettajat, aineenopettajat, oppilashuoltohenkilöstö ja muu henkilökunta Oppilaanohjaaja Erityisluokanopettaja	Keittiön järjestäjät, 7.–9.lk. 8lk TET, 2 päivää keväällä. 9lk TET vk 41–42 Pienryhmien TET mahdollisuuksien mukaan Jopo-ryhmän TET- päivät lukuvuoden aikana.

	Yritteliäisyyteen kannustetaan ja yrittäjyyteen tutustutaan kouluarjessa sekä yritysvierailuilla.	Koko henkilökunta Yrittäjyyskasvatusyhdyshenkilö	6.lk. Yrityskylävierailu 9.lk. Yrityskylävierailu Yrittäjäkasvatus, Koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa suunnitelma aiheiden käsittelyyn. NY toimintaa edistävä valinnaisaine Vuosi yrittäjänä.
--	---	---	--

8. TEEMA: VUOROVAIKUTTEINEN YHTEISTYÖ OHJAUKSEN TUKENA JA OHJAUSPALVELUISTA TIEDOTTAMINEN

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille?	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
Pyritään hyvään ja vuorovaikutteiseen yhteistyöhön • kodin • moniammatillisen asiantuntijaverkoston • varhaiskasvatuksen • eri oppilaitosten • työelämän • viranomaisten • yhdistysten ja järjestöjen sekä muiden yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa.	Koti ja koulu toimivat tiiviissä, suunnitelmallisessa ja avoimessa yhteistyössä. Yhteys huoltajiin jokaisen lukuvuoden alkaessa. Vuorovaikutuksen väylinä toimivat Wilma-järjestelmä ja oppilaille sekä huoltajille suunnatut tilaisuudet, tapaamiset ja keskustelut. Moniammatillinen yhteistyö (PTR ja YOHR), alueelliset kasvatuskumppanuusverkostot) eri toimijoiden kesken tukee oppilaan ohjausta.	Kaikki opettajat Rehtori Oppilaanohjaaja Oppilashuoltohenkilöstö Tukioppilaat Oppilaskunta Muut yhteistyöverkostot	

Yhteistyön lähtökohtana ovat luottamus, tasavertaisuus ja keskinäinen kunnioitus. Yhteistyöllä pyritään siihen, että lapsen ja nuoren koulupolku etenee mahdollisimman sujuvasti.	Koulussa toimii oppilaskunta ja sen hallitus, joka tuo oppilaiden äänen koulun asioihin. Tukioppilaat tukevat uusia oppilaita 7.luokan opintojen alussa ja järjestävät yhteisöllisiä tapahtumia. Viestinnän ja tiedonsiirron riittävyydellä ja avoimuudella sekä rakentavan palautteen antamisella kehitetään vuorovaikutusta lapsen ja nuoren elämässä olevien aikuisten kesken.		
Oppilaita, huoltajia ja muita yhteistyökumppaneita tiedotetaan ajantasaisista ohjauspalveluista.	Toteutetaan henkilökohtaisen ohjauksen, kaupungin tiedotuskanavien, koulujen nettisivujen, Wilman ja koulujen tiedotteiden kautta sekä tilaisuuksissa (esim. huoltajaillat).	Oppilaanohjaaja Rehtori Erityisopettajat Oppilashuoltohenkilöstö Kaikki opettajat Muu henkilökunta	